

BABYLON

ROZUMÍME SI?

ŠKOLNÍ KOLO 2019
KATEGORIE 6. A 7. ROČNÍK

JMÉNO, TŘÍDA:
POČET ZÍSKANÝCH BODŮ:

Ahoj čtenáři, vítěj v letošním ročníku soutěže Babylon. Máš rád cestování? O všem, čeho se cestování nejenom v Brně týká, totiž bude letošní Babylon. Z různorodých textů se dozvíš nejen něco o dopravních prostředcích, ale také o exkurzích, které můžeš v Brně navštívit, a o tom, jak se správně chovat při cestování. Těšíš se? Tak jdeme na to! Před sebou budeš mít několik ukázek z knih, časopisů a internetových stránek, se kterými budeš dále pracovat. Říd' se zadanými úkoly a dobře si přečti texty. Piš čitelně a rozlišuj malá a velká písmena. Nezapomeň si hlídat čas, na toto kolo máš 45 minut.

První text je báseň, která vypráví o tom, jak kdysi cestovaly za lidmi z dalekých zemí čaj a káva. Přečti si nejprve úkoly 1 a 2 za textem, ať víš, na co se v textu zaměřit.

Konstantin Biebl - S lodí jež dováží čaj a kávu¹

S lodí jež dováží čaj a kávu
pojedu jednou na dalekou _____
Za _____ loď, když vypluje z Janova,
stane u zeleného _____
Pojedem spolu já a _____
vezmeš s sebou jen kufřík a svoje rty
Pojedem okolo _____
loď počká až přejde Mojžíš a jeho lid
Hejno ryb na suchu zvedá svá _____ jako ptáci
letí za vodou a ve vlnách se _____

ÚKOL 1: Doplň slova z nabídky na vynechaná místa v básni. Slova nevyužiješ všechna, musíš je dát do správného tvaru a báseň by se měla rýmovat.

Nabídka slov: země, Jáva, ostrov, ploutve, Měsíc, já, ty, on, piramida, plavat, měsíc, otáčet, křídla, pyramida, dům, ztráčet, stráčet

ÚKOL 2: Rozhodni, zda je tvrzení vyplývající z básně pravdivé, či ne.

Cesta lodí z Janova na zelený ostrov bude trvat měsíc.	ANO – NE
V Janově loď čeká, až přejde Mojžíš a jeho lid.	ANO – NE
Loď během své cesty nepojede okolo egyptské památky.	ANO – NE
S sebou bude mít cestovatel ještě jednu osobu.	ANO – NE
Hejno ryb letí za ptáky na vodě.	ANO – NE

¹ http://mgo-2c.unas.cz/ceska_knih/BIEBL-S%20lodi%20jez%20dovazi.pdf

Víš, kdy začala jezdit v českých zemích první tramvaj? A kdo první tramvaj vyrobil? V dalším textu si o tomto dopravním prostředku přečteš něco víc. Vážou se k němu úkoly 3, 4, 5 a 6.

Výroba první české tramvaje²

- A) Po druhé světové válce byla firma, jako všechny další továrny, znárodněna a přejmenována říkají na Vagonku Tatra Smíchov. Ta byla později začleněna tramvaji do podniku ČKD.
- B) Ten také financoval stavbu trati z Karlína do Vysočan, která po Brně svém dokončení v roce 1896 předznamenala výstavbu rozsáhlé tramvajové sítě. A jak to dopadlo s Ringhofferovými závody?
- C) První českou šalina tramvaj vyrobila továrna Františka Ringhoffera v roce 1876, tenkrát ještě pro pražskou koňskou dráhu. Jednalo se o otevřené vozy tažené koňmi.
- D) První pokusná elektrická tramvajová linka v Praze byla zprovozněna už se roku 1891 u příležitosti slavné Jubilejní výstavy, a to zásluhou Františka Křižíka.
- E) Ale již od 90. let 19. století vyráběly Ringhofferovy závody i elektrické tramvaje. Pražský tramvajový park byl v první polovině 20. století tvořen téměř výhradně vozy z Ringhofferových závodů. Postupně se však začala stavět moderní síť elektrických tramvajových linek.

ÚKOL 3: Odstavce o tramvaji se nám pomíchaly. Dokážeš je seřadit tak, jak patří za sebou? Napiš jejich správné pořadí do tabulky.

1	2	3	4	5

ÚKOL 4: V textu je 6 slov navíc, která tam nepatří. Najdi je a v textu zakroužkuj. Pokud tato slova najdeš všechna a správně je logicky seřadíš, vznikne ti věta. Napiš vytvořenou větu na linku.

ÚKOL 5: Nahraď podtržená slova z textu synonymy, aby text neztratil svůj význam.

financoval _____

dokončení _____

vyrobila _____

téměř _____

ÚKOL 6: Vypiš z textu o tramvaji dvě podstatná jména, která se skloňují podle vzoru *kost*.

² VANĚČEK, Michal. *Co má vědět správný Čech: 111 velkých vyprávění o malé zemi*. Ilustroval Václav RÁŽ. Praha: Bambook, 2017. ISBN 978-80-271-0224-2.

V Brně cestujeme díky tramvajím, autobusům a trolejbusům. Naši přepravu zajišťuje Dopravní podnik města Brna, a. s., (dále DPMB). Kromě toho společnost pořádá i exkurze pro školy. V dalším textu se dozvíš, jakou exkurzi můžeš absolvovat. K tomuto textu patří úkoly 7, 8 a 9.

Exkurze pro školy³

Všem školám opět nabízíme bezplatné exkurze s odborným výkladem od DPMB, a. s., můžete si vybrat mezi třemi areály:

Exkurze č. 1

V rámci exkurze projedou děti trolejbusem celý areál vozovny, včetně obou podlaží hlavní budovy a během jednotlivých zastávek postupně uvidí halu denního ošetření, halu lehké a střední údržby a další specializované dílny. Po rampě je pak trolejbus vyveze do patra, kde si děti na odstavné ploše prohlédnou současné, a možná i historické trolejbusy. Seznámí se nejen s funkcí trolejových výhybek, ale také s tím, co vše obnáší práce řidiče trolejbusu. Na všechny dotazy budou odpovídat průvodci - odborníci z trolejbusové vozovny. Další informace k exkurzi do tohoto areálu vám podá p. Ovečka na tel. č.: 543 173 126. Spojení do areálu je linkami 1, 3, 11, 67 na zastávku Vozovna Komín.

Exkurze č. 2

Ukážeme vám jednotlivá pracoviště pro údržbu a opravy tramvají a mycí linku pro tramvaje. Dozvíte se, z čeho se skládá tramvaj a jak fungují její důležité součásti. Další informace k exkurzi vám podá p. Žídek na tel. č.: 543 171 433. Spojení do medláneckého areálu je linkami 1, 42, 70 na zastávku Hudcova nebo linkami 41, 71 na zastávku Vozovna Královo Pole.

Exkurze č. 3

Předvedeme, jak probíhá denní ošetření vozidel, pravidelné prohlídky autobusů a opravy jednotlivých agregátů. Uvidíte také diagnostickou halu, měření emisí naftových motorů a karosárnu. Informace k exkurzi do slatinského areálu vám podá p. Pluháček na tel. č.: 543 176 159. Spojení do areálu je linkou 33 a 75 na zastávku Černovičky.

Začátky exkurzí jsou vždy v 8:30 a v 10:00 hod. Délka trvání exkurze je přibližně 60 minut. Maximální velikost skupiny je 30 žáků. Pro skupiny nad 15 žáků požadujeme 2 osoby pedagogického dozoru, pro skupiny do 15 žáků stačí 1 osoba dozoru.

ÚKOL 7: Všem třem exkurzím chybí názvy. Vyber z nabídky názvů a přiřaď je k jednotlivým popiskům.

Nabídka názvů:

Tramvajová vozovna v Medlánkách, Trolejbusová vozovna Medlánky, Tramvajová vozovna Komín, Autobusová vozovna v Komíně, Autobusová vozovna ve Slatině, Trolejbusová vozovna Komín.

Název exkurze č. 1: _____

Název exkurze č. 2: _____

Název exkurze č. 3: _____

ÚKOL 8: Odpověz stručně v bodech na otázky k textu.

1. Kolik bude stát vstupné na exkurzi do vozovny Komín? _____
2. Pan Žídek nám podá informace o jaké exkurzi? _____
3. Kolik musí být učitelů jako dozor, když jde na exkurzi 28 žáků? _____
4. Jaká exkurze bude pro žáky nejvhodnější, když se chtějí dozvědět něco o motorech? _____

³ <https://www.dpmb.cz/cs/exkurze>

ÚKOL 9: Spoj informace z levého sloupce s těmi vpravo, aby k sobě dle textu logicky seděly. Pozor! Vpravo je informací mnohem více a musíš si správně vybrat jednu správnou.

Opravy agregátů probíhají v -	- pan Pluháček
Informace o exkurzi č. 1 nám podá -	- tramvajové vozovně v Medlánkách
Exkurze začínají vždy v -	- autobusové vozovně ve Slatině
Mycí linku uvidíme v -	- 8.30 a 9.00
Linkou 33 dojedeme k areálu -	- autobusové vozovny ve Slatině
	- pan Ovečka
	- 8.30 a 10.00
	- autobusové vozovně Komín
	- tramvajové vozovně ve Slatině

A nyní trochu logiky a verbální inteligence – podívej se na text o cestování letadlem a splň úkol 10.

Jak správně nastoupit do letadla⁴

U přepážky _____ letenku a cestovní doklad a bude vám vystavena palubní vstupenka. Pokud jste si předem koupili letenku s místenkou, vydají vám palubní _____ s rezervovaným místem. Jinak můžete _____ požádat o „lepší místo“ v letadle. Obdržíte také identifikační lístek či nálepku k zavazadlu. Důležité je také _____ zavazadla. K dispozici je na letišti služba pro zabalení kufříku do fólie na ochranu před případným poškozením. V zavazadle nikdy nenecháte _____ věci, mějte je ve svém příručním zavazadle.

ÚKOL 10: Zakroužkuj možnost, kde všechna slova jdoucí po sobě logicky nejlépe a pravopisně správně sedí do vynechaných míst v textu.

- předložíte – vstupenku – skusit – zabezpečení – drahé
- předložíš – vztupenku – zkusit – ochránit – cenné
- dostaneš – místenku – risknout – ochránit – cené
- dostanete – místo – skusit – zabezpečení – cenné
- předložíte – vstupenku – zkusit – zabezpečení – cenné
- donesete – vstupenku – risknout – zabezpečení – drahé

V poslední části Babylonu se podíváme na chování v tramvaji. Při cestování můžeš vidět na obrazovkách v dopravních prostředcích piktogramy znázorňující, jak se vhodně chovat v dopravních prostředcích DPMB. Podívej se na dva vybrané na poslední straně a splň úkoly 11 a 12.

ÚKOL 11: Dokonči začátky vět podle přílohy na poslední straně.

Kampaň DPMB upozorňující na vhodné chování se jmenuje _____.

Konkrétně je v tramvaji zakázáno převážet např. _____.

Za projev vandalismu je dle DPMB považováno _____.

Když vidím vandalismus, obrátím se na _____.

⁴ <https://www.etravel.cz/prvni-cesta-letadlem>

ÚKOL 12: Vyber z možností ty správné. Každá otázka může mít několik správných řešení.

V šalině mohu převážet:

- a) ježka
- b) psa
- c) hada
- d) bezpečně uzavřený kufr

Vandal je člověk, který:

- a) ničí prostor dopravního prostředku
- b) maluje něco na papír uvnitř šaliny
- c) poškozuje v tramvaji majetek DPMB
- d) se chová vhodně v dopravním prostředku

DĚKUJEME ZA TVOU ÚČAST V BABYLONU!

Příloha – kampaň DPMB *Zas tak složité to není...*

Nebud'te lhostejní k vandalismu v MHD.
Don't be inattentive to vandalism on public transport...

Jste-li svědky vandalismu, obraťte se na Policii ČR, Městskou policii nebo na pracovníky DPMB.
If you witness vandalism, please turn to the authorities such as police or DPMB workers.

Zas tak složité to není...
It's not that complicated...

DPMB
Dopravní podnik města Brna a.s.

Občas stačí i obyčejný selský rozum.
Sometimes, just a common sense is enough.

Je zakázáno převážet znečištěné, zapáchající, jedovaté, nebezpečné, ostré či špičaté předměty.
It is forbidden to transport dirty, malodorous, poisonous, dangerous, sharp or pointy objects.

Zas tak složité to není...
It's not that complicated...

DPMB
Dopravní podnik města Brna a.s.